

Memleketin iktidarının ve onun kadim dostu sermaye erbabının dizginlenemeyen inşaat tutkusu, spor alanında kendini büyük organizasyon ev sahipliklerinde gösteriyor. Zira her organizasyon, kamu bütçesinden koparılan yağlı bir parça, yeni tesisler, inşaatlar ve daha neler neler demek... Durum böyle olunca, AKP'nin "ustalık dönemi"nde organizasyon ev sahipliğinden geçilmiyor. Bu yaz yapılacak FIFA 20 Yaş Altı Dünya Kupası ve Akdeniz Oyunları'ndan sonra tabii ki 2020 Olimpiyat adaylığı var. Meselenin büyüğü de orada zaten.

Her şeyden önce "bir ülke bir organizasyonun ev sahipliğini neden yapar?" sorusuna cevap aramak gerekir. Bu sorunun cevabı organizasyonun niteliğine ve ev sahibi ülkeye göre değişir ama temel çerçeve her zaman "kamu yararı" olacaktır. İstanbul 2020 projesi bu ilkenin kıyısından bile geçmediği gibi, içinde büyük tehlikeleri barındırıyor.

Hasan Arat başkanlığındaki organizasyon komitesinin Uluslararası Olimpiyat Komitesi üyelerine sunduğu plan, tam bir şehircilik faciası. Daha şöyle bir bakar bakmaz, Koç-Doğuş-Sabancı-Çukurova ortaklığının neden bu organizasyon için hevesle TOKİ'nin peşine takıldığını anlıyorsunuz. Zira İstanbul'un kuzeyindeki yeşil alanlar, 2020 projesinde talana açılıyor şehri "TOKİland"e dönüştürülecek son hamleler yapılıyor. 25 milyar dolarlık bir bütçe havalarda uçuşuyor. Bu paranın ülke sporuna katkı yapma ihtimali ise son derece kısıtlı. Mesela birçok spor dalını ömür boyu ihya edebilecek 463 milyon dolar, Haydarpaşa Garı'nın yanına yapılacak 70 bin kişilik portatif stadyuma harcanacak. Bu para sırf kapanış töreninde tribünlerden Topkapı Sarayı görülebilsin diye harcanıyor. Olimpiyat tarihinde eşi görülmemiş bir görgüsüzlükle karşı karşıyayız yani. Olimpiyat bittiğinde tribünlerin sökülüp Anadolu'ya götürüleceği söyleniyor. Anadolu sporunun böyle bir ihtiyacı vardysa da, biz bilmiyoruz. 20 bin kişilik kısım ise Haydarpaşa'da tutulup, deprem gibi acil durumlarda en kritik toplanma-dağıtım yerlerinden biri olabilecek bu alanı bir rant abidesi olarak işgâl edecek.

İstanbul 2020 projesi, spordaki kamu çıkarı-sermaye çıkarı çelişmesini devasa boyutlara taşıyor. Metalaşan Olimpiyat'ta zaten giderek güdükleşen sportif yararı, bu proje iyice yok ediyor. Planlanan bir AVM distopyası aslında içinde bir ay kadar da hasbelkader spor yapılacak. İstanbul 2020 Paşaoğullarının, Kır-Yapların ve cümle palazlanmış müteahhidin can simidi. Patlamak üzere olan inşaat-kredi-mortgage balonunun sigortası adeta.

HALK DESTEĞİ VE FARKINDALIK

Bu yıkım projesi sözüm ona büyük bir halk ve medya desteğine sahip. Olimpiyat'a halk desteği yüzde 80'lerin üzerinde gözüküyor. Bu oran, halkın Olimpik farkındalığı bilinmediği-açıklanmadığı sürece hiçbir anlam taşımıyor. Zira yeterince aydınlatılmamış, bilgilendirilmemiş bir kamuoyundan maniplasyonla rıza üretmek çok kolay mesela aynı anketi Kuzey Kore'de yapsanız %100 destek çıkarabilirsiniz. Bilim kadınları Dilşad Çoknaz, Meliha Atalay Noordegraaf, Lale Güler, Müfide Yoruç Çotuk tarafından 2010'da yayımlanan bir akademik araştırmaya göre sporun içinde yaşayan Beden Eğitim Spor Yüksek Okulu öğrencilerinin bile beşte biri Olimpiyat'ın kaç yılda bir yapıldığını bilmiyor. Aynı araştırmaya göre bu öğrencilerin %46'sı paralimpik oyunlarının ne olduğunu bilmiyor, %79'u Uluslararası Olimpiyat Komitesi'ni tanımıyor. Ülkede Olimpik farkındalık bu düzeydeyken, halk desteği rakamları bir kandırmacadan başka bir şey değil.

Medya desteğine gelince ana akım medyanın %90'a yakını ya hükümete yandaş ya da Olimpiyat sponsorlarından birine ait. İstanbul 2020 için yapılan yurt dışı gezilerinde devlet tarafından gazetecilere dağıtılan ulufeler dilden dile dolaşılıyor. Devlet, Olimpiyat'a devasa bir iliştilmiş gazeteci ordusuyla hazırlanıyor. Olimpiyat projesine eleştirel bakanlar da büyük ihtimalle Suskunluk Sarmalı'na kurban gidecek ve işlerini kaybetmemek için çenelerini tutacaklar. Buyrun bu da medya desteği...

Türkiye spor projelerine çok ihtiyaç duyan bir ülke. Ancak, bu projeler kamu bütçelerini sermayenin heybesine dolduran büyük organizasyonlar değil alt yapı projeleri, okul projeleri, sokaktaki insanın spor yapma oranını komik noktalardan yukarı çekecek fikirler. Demokratik ülkeler, kamu baskısı nedeniyle büyük organizasyonlardan uzak durmaya başlayınca bizimki gibi sermaye-devlet iş birliğinin kamunun sesini kestiği ülkelerin mesela Katar ve Rusya'nın spor kurumları nezdinde kıymeti arttı. Ancak bunun halka faydasının olmadığını, aksine büyük zararları olduğunu görmek gerekiyor. Olimpiyat oylamasına 150 günden biraz fazla var. İkbalin değil kamu yararının peşindeki mimarların, gazetecilerin, spor insanlarının ve spor severlerin örgütlenerek İstanbul 2020 Rant Olimpiyatı projesine karşı durması gerekiyor. Çok geç olmadan...

EVRENSEL-27-3-13